

11 DEC 2001

THE INFLUENTIAL FACTORS ON HEALTH PROMOTING AND
COMPLIANCE BEHAVIORS AMONG TYPE 2 DIABETIC
PATIENTS ATTENDING BAN PONG HOSPITAL

SUJITRA SANTATIVONGCHAI

อภิสิทธิ์ ทนตาร

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY

2001

ISBN 974-04-0646-7

COPY RIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
S948i
2001
c.2

4037241 PPH/M : MAJOR: HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES;
M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : TYPE 2 DIABETES / HEALTH PROMOTING BEHAVIORS / COMPLIANCE
BEHAVIORS/ THE TRANSTHEORETICAL MODEL (THE STAGES OF
CHANGE)

SUJITRA SANTATIVONGCHAI: THE INFLUENTIAL FACTORS ON HEALTH
PROMOTING AND COMPLIANCE BEHAVIORS AMONG TYPE 2 DIABETIC PATIENTS
ATTENDING BAN PONG HOSPITAL. THESIS ADVISORS: CHANUANTONG TANASUGARN,
Dr.P.H., MANDHANA PRADIPASEN, Dr.P.H., WONGDYAN PANDII, Dr.P.H. 133 p.
ISBN 974-04-0646-7

Diabetes mellitus Type 2 causes latent health problems in daily life. Diabetic patients need to carry out health promoting and compliance behaviors to support and improve their health. This cross sectional study was conducted to determine the influential factors affecting health promoting and compliance behaviors classified by the Transtheoretical Model. One hundred and seventy Type 2 diabetic patients who attended the diabetic clinic at Ban Pong hospital were recruited for the study. Eligible patients were selected by sequential sampling. Data were collected from 1st November 2000 to 28th December 2000 through interview questionnaires and then health promoting and compliance behaviors were assessed. Frequency, percentage, mean, standard deviation, student's t-test and one way ANOVA were used for data analysis.

Results showed that all factors except for one had a statistically significant level of influence on health promoting and compliance behaviors. The factor that had no influence was duration of being diagnosed with DM. It was found that there were low mean scores in health promoting behaviors for the optimal BMI and exercise promotion, which were mostly in preparation and precontemplation stages respectively. So, these behaviors need to be encouraged to change them into active or maintenance stages.

Regarding the findings, a chronic disease patient needs to carry out many behaviors for a lifetime. Monitoring health-promoting behaviors, compliance behaviors and the stages of change will be helpful for evaluation purposes as well as for surveillance. Therefore, these study methods and results should be applied to diabetic patients in other hospitals as well as to other chronic disease patients.

4037241 PHPH/M : สาขาวิชาเอก: สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

สุจิตรา สันตติวงศ์ไชย : ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมการรักษาในผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินโรงพยาบาลบ้านโป่ง (THE INFLUENTIAL FACTORS ON HEALTH PROMOTING AND COMPLIANCE BEHAVIORS AMONG TYPE 2 DIABETIC PATIENTS ATTENDING BAN PONG HOSPITAL.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ชะนวนทอง ธนสุกาญจน์, Dr.P.H., มันทนา ประทีปเสนา, Dr.P.H., วงเดือน ปิ่นดี, Dr.P.H. 133 หน้า. ISBN 974-04-0646-7

โรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินเป็นปัญหาที่แฝงเร้นอยู่ในชีวิตประจำวัน ผู้ป่วยเหล่านี้จำเป็นต้องมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมตามแผนการรักษาที่เหมาะสม เพื่อที่จะสนับสนุนและช่วยให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น วัตถุประสงค์ในการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลและขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมตามแผนการรักษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 รายที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวาน โรงพยาบาลบ้านโป่ง การสุ่มตัวอย่างโดยการจัดลำดับการมารับการรักษาของผู้ป่วยโดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2543 ถึง 1 ธันวาคม 2543 โดยการสัมภาษณ์ในแบบสอบถามและมีการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมตามแผนการรักษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสถิติด้วย student's t-test และ one way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทุกตัวมีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมตามแผนการรักษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยกเว้นปัจจัยในเรื่องระยะเวลาการเจ็บป่วยที่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมตามแผนการรักษา พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำได้แก่ พฤติกรรมในความพยายามที่จะลดน้ำหนักและการส่งเสริมการออกกำลังกาย โดยพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่มีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ในระยะเตรียมการและระยะก่อนตั้งใจตามลำดับ ดังนั้นทั้งสองพฤติกรรมนี้มีความจำเป็นที่ต้องได้รับการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลง ไปอยู่ในระยะปฏิบัติหรือระยะคงไว้ซึ่งพฤติกรรม

การวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยโรคเรื้อรังมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตัวในพฤติกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมตลอดชีวิต การติดตามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ พฤติกรรมตามแผนการรักษารวมถึงขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม นอกจากจะมีประโยชน์ในการประเมินผู้ป่วยแล้ว ยังมีประโยชน์ในการเฝ้าระวังพฤติกรรมด้วย จึงควรนำผลการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในโรงพยาบาลอื่นและผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่น ๆ ต่อไป